



ELINKEINO-OHJELMA 2019-2025

Parikkalan kunta



28. TOUKOKUUTA 2019

ELINKEINOTYÖRYHMÄ
PARIKKALAN KUNTA

1. LÄHTÖKOHTA JA VISIO

Parikkalan kunnan elinvoima- ja elinympäristölautakunta käynnisti elinkeino-ohjelman valmistelun päätöksellään 125/22.11.2018 ja nimesi työryhmän valmistelemaan ohjelmaa. Kunnanvaltuusto hyväksyi joulukuun kokouksessaan (Pykälä 25 / 10.12.2018) vuoden 2019 talousarvion sekä vuosien 2019–2021 taloussuunnitelman todeten, että kuntastrategian mukaisen elinkeino-ohjelman laatimiseksi perustetaan työryhmä ja kehitetään elinkeino-ohjelma, joka vastaa 2020-luvun haasteisiin.

Valtuuston vuonna 2018 hyväksymässä kuntastrategiassa luotiin visio, johon elinkeino-ohjelmalla pyritään.

Visio 2025 Parikkala – Parasta yhdessä

Parikkalan kunnan vetovoima perustuu monipuoliseen yritystoimintaan ja kattavaan palvelutarjontaan, jossa kuntalainen on asuinpaikasta riippumatta keskiössä. Kunnan vahvuuksia ovat sen luonto, sijainti, talous ja turvallisuus.

Parikkalan vireyttä ja vetovoimaa vahvistetaan yritysmönteisellä ja yrittäjyyteen kannustavalla toiminnalla niin koulutuksen, maankäytön kuin kunnan palvelujen osalta. Kuntalaisten hyvinvointi turvataan laadukkailla ja monipuolisilla palveluilla yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ympäristöstä huolehditaan ja kuntalaisia kannustetaan oman terveytensä kokonaisvaltaiseen edistämiseen.

2. NYKYINEN TILANNE

VAHVUUDET: <ol style="list-style-type: none">1. Sijainti: valtaväylät ja raja2. Puhdas vesi ja luonto3. Elinvoimainen alkutuotanto4. Hyvät lähipalvelut5. Puutavaran saatavuus	HEIKKOUEDET: <ol style="list-style-type: none">1. Vähättelevä asenne2. Itä-länsi-suunnan logistiikka3. Jalostusteollisuuden vähäisyys4. Pula osaavasta työvoimasta5. Puutteellinen viestintä
MAHDOLLISUUDET: <ol style="list-style-type: none">1. Raja, Koillisväylä, pohjoinen silkkitie2. Maaseutumaisen elinympäristön arvostus nousussa3. Etätyöt ja työelämän murros4. Sähköisten markkinoiden hyödyntäminen (laajat asiakasryhmät verkossa)5. Maatalous (hiilinielut, lähiruoka)	UHAT: <ol style="list-style-type: none">1. Väestön ikääntyminen ja poismuutto2. Aluepolitiikka3. Rakennusten arvon aleneminen ja korjausvelka4. Elinkustannusten nousu5. Sään ääri-ilmiöiden lisääntyminen

3. TULEVAISUUDEN TAVOITTEET

I TYÖPAIKAT JA TYÖVOIMA

Nykyisten työpaikkojen säilyttäminen ja uusien työpaikkojen syntyminen luovat kuntaan positiivista imua. Osaavan työvoiman saanti on haaste, johon kunnan on osaltaan vastattava. Muiden muuttajien lisäksi voimme aktiivisesti houkutella eläkeikäisiä paluumuuttajia. Heidän mukanaan tulee paljon osaamista ja samalla mahdollista keikkatyövoimaa.

Uusien asukkaiden saamiseen vaikuttaa myös vuokra-asuntojen saatavuus ja vuokrataso. Kuntastrategiassa on määritetty yhdeksi terveen kuntatalouden varmistamisen toimenpiteeksi luopuminen tarpeettomista ja vajaakäytössä olevista kiinteistöistä. Tämän ohella kunta voisi kuitenkin uusia vuokra-asuntokantaansa ja näin osaltaan olla hillitsemässä alueen vuokratason nousua ja samalla tarjota matalan kynnyksen asuinmuotoja nuorille ja paikkakunnalle muuttaville perheille.

Pendelöinti ja etätyöt ovat iso mahdollisuus. Riittävien tietoliikenneyhteyksien varmistaminen sekä raide- ja kumipyöräliikenteen säilyminen ja kehittyminen vaativat aktiivista vaikuttamista ja edunvalvontaa.

Parikkala sijaitsee vahvan metsäteollisuuskeskittymän vaikutusalueella. Uusien tehtaiden syntyminen on epätodennäköistä, mutta teollisuuden sivutuotevirtoja voisi hyödyntää tehokkaammin.

Tavoitteet ja työkalut:

- Työllisyyden parantaminen
 - + Kesätyösetelillä apua nuorten työllistämiseen
 - + Parikkala-lisä pitkäaikaistyöttömän palkkaamiseen (250 €/kk) (vrt. Sysmä-lisä)
 - + Oppisopimuskoulutus jatkokoulutuksen ja työllistämisen tukena
 - + Lisää osaamista kaikkien ulottuville uuden Simpelejärven opiston avulla
 - + Aktiivinen yhteistyö oppilaitosten ja yliopiston kanssa
 - + Yrittäjyyskasvatus kouluille yhteistyössä yrittäjäyhdistyksen kanssa
 - + Duunipörssi. Työvoimaa etsivien ja työpaikkaa hakevien kohtaustapaikka.
- Innovatiivisten yrityshankkeiden kehitys ja tukeminen (esimerkiksi biohiili)
- Uusien asukkaiden houkuttelevuus
 - + Vireät eläkeläiset
 - + Etätyöntekijät. Parikkala on hyvien yhteyksien päässä pääkaupunkiseudulta.
 - + Riittävät tietoliikenneyhteydet myös kunnan pohjoispäähän -> valokuituhanke
 - + Vapaa-ajan asuntojen muuttaminen vakituisiksi asunnoiksi mahdollisimman jouhevaa
- Varmistettava vuokra-asuntojen saatavuus ja maltillinen hintataso
 - + Kunta voisi ostaa joka kuudennen valmistuvan asunnon ja näin uusia vuokra-asuntokantaansa
- Aktiivinen edunvalvonta ja vaikuttaminen esimerkiksi uuden rautatieyhteyden saamiseksi Helsingistä itään

II ELINVOIMAISUUS

Yhteiset tapahtumat ovat merkittäviä yhteishengen ja elinvoimaisuuden luoja. Kesäaikaan Parikkalassa perinteisesti tapahtuu paljon ja etenkin kunnan pohjoispäässä meininki on virkeää. Tapahtumia tarvitaan kuitenkin myös talviaikana.

Tavoitteet ja työkalut:

- Uusien talvimassatapahtumien, kuten snow cross -kisojen toimintaedellytyksien turvaaminen
- Kauniilla paikalla olevan torin tehokkaampi hyödyntäminen, vesireitti lähellä
- Uusia tapahtumia jo olemassa olevien vahvuuksien ympärille
 - + Yön yli kestävä kuhan soutu-uistelukilpailu Simpelejärvelle
 - + Tiedotus- ja keskustelutilaisuudet eli karjalaisittain kahvilliset turpakäräjät Harjulinnassa
- Pienikin tuki tapahtumia järjestäville tahoille (urheilijat, kesäteatterit, kylätoimijat jne.) on tärkeä
- Erilaiset kehittämishankkeet
- Yhdistysten ja järjestöjen toimintaedellytyksien parantaminen.
 - + Koulun iltakäyttö turvattava
- Ravi- ja markkinakentän käytön tehostaminen
 - + Hanke alueen kokonaisvaltaiseen kehittämiseen

III YRITYSTEN TOIMINTAEDELLYTYKSET

Jokainen yritys on kunnalle tärkeä riippumatta sen koosta. Yritysmyohteistä kuvaa kunta luo ja ylläpitää muun muassa vastaamalla nopeasti ja ketterästi kunnanvirastolle tulleisiin yhteydenottoihin. Myös riittävä neuvonta ja prosessien nopeus esimerkiksi erilaisten lupien saamisessa ovat tärkeässä roolissa. Kunta tiedottaa aktiivisesti tulevista hankinnoistaan ja kilpailutuksistaan. Kilpailutukset pyritään tekemään siten, että myös paikallisilla pienillä ja keskisuurilla yrityksillä on mahdollisuus osallistua niihin.

Tavoitteet ja työkalut:

- Yritysmyohteinen päätöksenteko
 - + Yritysvaikutusarviointi käyttöön
 - + Hankinta-asiamiehen palveluita hyödynnettävä
- Kunnan viestinnän ja yhteistyön kehittäminen
 - + Selkeä roolijako ja toimintaohjeet (yrityskontaktit suoraan elinkeinopalveluihin)
 - + Elinkeinoryhmä tarvittaessa nopeasti koolle yritysneuvotteluihin
 - + Yrityskontaktien dokumentointi ja raportointi eteenpäin
- Elinkeinopalveluiden tunnettuuden lisääminen
 - + Jalkautuminen yrityksiin

IV MAASEUTUYRITTÄMINEN

Maaseutuyrittäminen on isossa roolissa Parikkalan kunnan alueella. Monista kunnista poiketen täällä rakennemuutos on jo käyty läpi ja sukupolvenvaihdoksia sekä osakeyhtiöittämissä on tehty kiitettävästi. Yhteiskunnalliset paineet maataloudelle ovat nyt isot. Ekologisen ajattelun trendi ja ilmastonmuutoksen tuomat haasteet voidaan kääntää myös mahdollisuudeksi.

Maatalous voi tulevaisuudessa ottaa nykyistä isomman roolin hiilensitojana. Viljelytapoja kehittämällä ja oikeaa tietoa levittämällä puhtaan ruoan tuotannosta voi jälleen tulla maaseudun valttikortti. Kaupungistuminen aiheuttaa sekä haasteita että mahdollisuuksia. Vaikka ihmiset vieraantuvat maaseudusta, samaan aikaan suomalaisuuden juuret koetaan olevan syvällä mullassa ja lähimatkailun uskotaan lisääntyvän. Puhtaan ruoan trendi ja lyhenevät jakeluketjut ovat tulevaisuutta, joihin pitää varautua jo nyt.

Tavoitteet ja työkalut:

- Tiedon lisääminen
 - + Vierailut kouluilla ja erilaisissa tapahtumissa yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa
- Vaihtoehtoisten tuotantosuuntien tukeminen
- Paikallisuuden suosiminen julkisissa hankinnoissa
 - + Vasteaika kilpailutuksessa mukana
- Varautuminen kotimaan/maaseutumatkailun lisääntymiseen
 - + Yrittäjien aktivointi
 - + Kehittämishankkeista tiedottaminen

V IMAGO JA MARKKINOINTI

Parikkala tarjoaa hyvät lähtökohdat monipuoliseen elämään kaiken ikäisille puhtaassa ja vireässä maaseutuympäristössä. Erilaisissa palautekyselyissä on selvinnyt, että näitä vahvuuksia ei aina osata arvostaa riittävän korkealle. Asennemuutoksen saavuttamiseksi sekä väestön vähenemisen pysäyttämiseksi kunnan markkinointi ja imagon kohottaminen ovat avaintekijöitä.

Hyvinvoiva ja yhteisiin tavoitteisiin pyrkivä henkilöstö markkinoi kuntaa parhaiten. Helposti tavoitettava ja nopeasti yhteydenottoihin reagoiva organisaatio antaa yritysmönteisen ja kannustavan kuvan koko kunnasta.

Tavoitteet ja työkalut:

- Näkyvä ja positiivinen kunnan markkinointi
 - + Kunnan viestintäohjelman päivittäminen
 - + Yhteiset pelisäännöt sosiaalisen median tehokkaaseen hyödyntämiseen
 - + Nettisivujen uusiminen hankkeen avulla
- Nettisivuista aktiivinen tiedotuskanava myös yrittäjille ja järjestöille
 - + Omakoti- ja yritystonttien tehokas markkinointi
 - + Työpaikka- sekä asuntotarjonta selkeästi näkyville
- Yritysten tarpeet ja toiveet huomioiva maankäyttö ja kaavoitus
- Vahvuuksien tuotteistaminen / imagon kohottaminen
 - + Jo olemassa olevien kohteiden, kuten Siikalahden ja Patsaspuiston, tehokkaampi hyödyntäminen
 - + Selkeämmät opasteet kääntämään turistivirtoja keskustan alueelle

- + Ajanmukaiset tienvarsikyltit
- + Täsmämarkkinointia yrityksiin -> Koirniemen alueelle ostoskeskus
- Luovuus ja rohkeus käyttöön
- + Lähdevesi vesijohtoverkostossa ainutlaatuisista
- + Pyhäjärven vesistö yksi Suomen puhtaimpia ja arvostetuimpia -> sen ympärille hanke
- Paikallislehden rooli hengennostattajana tiedostettava
- Hyvinvoiva henkilöstö
- + Yhteinen visio koko organisaatioon
- + Henkilöstön vahvuuksien kartoittaminen ja niiden hyödyntäminen tiimissä
- + Konkreettiset työkalut, joilla henkilöstö sitoutetaan paremmin kuntaan
- + Riittävät työvoimaresurssit

VI RAJANYLITYSPAIKKA

Parikkalan sijainti valtakunnan rajalla on kunnallemme sekä vahvuus että haaste. Kuntastrategiassa todetaan rajanylityspaikan monipuolistamisen ja kansainvälistämisen olevan merkittävä kunnan kilpailukykyyn vaikuttava tekijä.

Tällä hetkellä rajanylityspaikan kautta kulkee lähinnä puutavaraa Venäjältä Suomeen ja ylitys vaatii erikoisluvan.

Parikkalan tilapäisen rajanylityspaikan avaaminen kansainväliselle liikenteelle muuttaisi olennaisesti Parikkalan kilpailuasemaa Suomen kuntakartalla. Statuksen muuttaminen vaatii valtioiden välisen sopimuksen tekemistä. Parikkalan nykyisen virkamies- ja luottamusjohdon kokemus ja ammatti- sekä neuvottelutaidot voivat merkittävästi nopeuttaa positiiviseen neuvottelutulokseen pääsyä kotimaassa. Pitkällä tähtäimellä Parikkalan asemaan vaikuttavat merkittävästi myös suurvaltojen suunnitelmat ohjata tavarakuljetukset Venäjän kautta sekä vesitse Koillisväylää pitkin että raideliikenteenä pohjoista Silkkitetä. On luotava ajoissa verkostoja, joiden avulla Parikkalan mahdollisuudet logistisena väliasemana toimimiseen ilman kohtuuttomia omia sijoituksia ovat kehitettävissä. Tällaiset reitit luonnollisesti myös tukevat hiilijalanjäljen pienentämistä.

Tavoitteet ja työkalut:

- Lähialueyhteistyön helpottaminen / kehittäminen
- + Rajanylityspaikan aukioloaikojen pidentäminen
- + Rajanylityspaikan kehittämisestä tiedottaminen järjestämällä avoimia tilaisuuksia kuntalaisille ja luottamushenkilöille
- Varautuminen rajanylityspaikan statuksen muuttumiseen
- + Valtatie kuuden ja Kolmikannantien risteysalueen liikenneturvallisuuden parantaminen. Liittymä valmistunee vuoden 2021 lopussa.
- + Parikkalan Raja Oy:n perustaminen palvelemaan ennakoitua tavaraliikennettä ja yritystoimintaa
- + Hyvien suhteiden ylläpitäminen Lahdenpohjan piiriin (Parikkalan ystävyyskunta)
- + Yhteiset tapahtumat ja yritysyritysyrityksen kehittäminen
- Rajanylityspaikan kansainvälistäminen
- + Parikkalan rajanylityspaikan kehittämisen seurantarayhmä kokoontuu säännöllisesti. Monen tahon edustajista koostuvassa rajaseurantarayhmässä mietitään konkreettisia toimenpiteitä ja vaikutetaan asioihin maakunta- ja valtiotasolla.

3. OHJELMAN SEURANTA JA PÄIVITTÄMINEN

Elinvoima- ja elinympäristölautakunta seuraa tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista puolivuositain sekä tekee niihin kehittämissuhteita.

Lautakunta raportoi kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle elinkeino-ohjelman tavoitteiden toteutumisesta vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä.